

osnovana 1866
K I K I N D A

• **toza marković.**
d o o

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA SA OGRANIČENOM
ODGOVORNIŠĆU TOZA MARKOVIĆ KIKINDA ZA 2017. GODINU**

1. OSNOVNI PODACI

Poslovno ime: DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU TOZA MARKOVIĆ KIKINDA

Skraćeno poslovno ime: TOZA MARKOVIĆ DOO KIKINDA

Sedište: Opština: Kikinda; **Mesto:** Kikinda; **Ulica i broj:** Bašaidski drum 62.

Pravna forma: DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Matični broj: 08053847

PIB: 100579713

Šifra delatnosti: 2332

Osnovni kapital: Osnovni kapital na dan 31.12.2017.god. iznosi 1.819.021.625,16 dinara.

Društvo je razvrstano u veliko pravno lice, u skladu sa Zakonom o računovodstvu.

Društvo ima aktivan dinarski i devizni tekući račun kod Komercijalne, Erste banke, Poštanske štedionice i dinarski kod Procredit banke.

U Društvu je na dan 31.12.2017. godine bilo zaposleno 576 radnika. Prosečan broj zaposlenih radnika na bazi stanja krajem meseca u 2017. godini iznosio je 598 radnika.

Toza Marković doo, Kikinda, Bašaidski drum broj 62. (u daljem tekstu Društvo), je pravni sledbenik Preduzeća "Braća Bohn" koje je osnovao Mihael Bohn 1866. godine, rodonačelnik ciglarstva i creparstva. Preduzeće je poslovalo pod nazivom "Braća Bohn" do 1944. godine, nakon čega je promenilo naziv u Industriju cigle i crepa "Toza Marković".

Rešenjem Privrednog suda u Zrenjaninu broj Fi. 954/98 od 03. jula 1998. godine Preduzeće je izvršilo usklađivanje sa Zakonom o preduzećima i promenilo status iz društvenog preduzeća u akcionarsko društvo u mešovitoj svojini pod nazivom "Toza Marković", Akcionarsko društvo Kikinda, Bašaidski drum 62.

Rešenjem Agencije za privredne registre broj BD. 6954/2005 od 30. juna 2005. godine Društvo je upisano u registar privrednih subjekata pod nazivom TOZA MARKOVIĆ, Akcionarsko društvo Kikinda, Bašaidski drum 62.

Rešenjem Privrednog suda u Zrenjaninu broj ST. 3/2014. od 11.04.2014. otvoren je stečajni postupak nad stečajnim dužnikom TOZA MARKOVIĆ AD iz Kikinde, ulica Bašaidski drum broj 62, matični broj 08053847, PIB 100579713. Za stečajnog upravnika imenovan je dr. Dragan Božić iz Zrenjanina. Stečajni postupak se otvara iz razloga predviđenog odredbom člana 11. stav 2. tačka 1. i stav 3. Zakona o stečaju, a usled trajnije nesposobnosti plaćanja.

Rešenjem Agencije za privredne registre broj BD. 33493/2014 od 16.04.2014. godine usvojena je registraciona prijava u delu koji se odnosi na registraciju promene podataka

a koja se odnosi na promenu naziva i promenu poslovnog imena dodavanjem u nazivu i poslovnom imenu reči – u stečaju.

Rešenjem Privrednog suda u Zrenjaninu od 03.08.2016.godine, koje postaje pravosnažno 12.08.2016. godine, obustavljen je stečajni postupak nad TOZA MARKOVIĆ AD KIKINDA-U STEČAJU. Pravni sledbenik je TOZA MARKOVIĆ DOO KIKINDA, dok je za zakonskog zastupnika imenovan Vladimir Ilić. Rešenjem Agencije za privredne registre BD 76332/2016 od 27.09.2016. usvojena je registraciona prijava koja se odnosi na registraciju promene naziva i poslovnog imena preduzeća sa TOZA MARKOVIĆ AD-U STEČAJU u TOZA MARKOVIĆ DOO KIKINDA. Takođe, navedenim Rešenjem Agencije za privredne registre izvršen je upis udela u kapital poverilaca III klase Plana reorganizacije u iznosu u 65% ukupnog potraživanja te klase. Izvršeno je i poništavanje dotadašnjih akcija koje su činile osnovni akcijski kapital Toze Marković.

NAPOMENA: Za period izveštavanja za 2016. Godinu, naglašavamo da je u periodu od 01.01.2016 do 12.08.2016.godine trajao postupak stečaja kao I da su informacije u finansijskim izveštajima informacije i transakcije nakon perioda stečaja tj da se odnose za period od 12.08-31.12.2016. Zbog perioda koji se posmatra, nije moguće dobiti uporedni pregled dva perioda.

2. VLASNIČKA STRUKTURA

Usvajanjem Plana reorganizacije Rešenjem suda koje postaje pravosnažno 12.08.2016.godine, došlo je do promene pravne forme Društva. Izvršeno je poništavanje dotadašnjih akcija Društva i izvršen upis kapitala kao udela u društvu sa ograničenom odgovornošću u iznosu od 65% priznatih potraživanja stečajnih poverilaca. Međutim, u avgustu su dva subjekta Jurkić i Jesić dobili spor, te je izvršen pripis i njihovog udela u kapitalu. Ovim putem vlasnička struktura kapitala je promenjena i ukupan kapital na dan 31.12.2017. godine iznosi 1.819.021.625,16 dinara i to po sledećoj strukturi :

Udeličari	Ukupna vrednost u RSD 000	% u ukupnom kapitalu
Srbijagas JP	1.198.467	65,89
Privredna banka ad u stečaju	136.208	7,49
Unifarm-medicom doo	110.993	6,10
Elektrometal ad	61.542	3,38
Agencija za osiguranje i finans. Izvoza RS a.d.	60.063	3,30
Akcionarski fond	53.651	2,95
Republika Srbija	40.606	2,23
JP EPS Snabdevanje	32.091	1,76
Ostali	125.401	6.89
Ukupno:	1.819.022	100

3. PROIZVODI I USLUGE

Društvo je kompanija sa proizvodnom tradicijom u proizvodnji crepa i proizvoda od pečene gline dugom 150 godina. Društvo je razvilo sopstvenu marku krovnih pokrivača koja predstavlja priznatu marku još od 1900 godine.

Proizvodni program Društva podeljen je u dva osnovna programa, program "fine keramike" i program "grube keramike". Program "fine keramike" odnosi se na proizvodnju podnih i zidnih keramičkih pločica i pločica dekorativne keramike, dok se program "grube keramike" odnosi na proizvodnju crepa, blokovske robe i upotrebne keramike.

Proizvodni pogoni Društva nalaze se u Kikindi, gde je i sedište Društva.

Društvo je organizovano u pet organizacionih celina i to:

- Pogon I glinokop – eksploatacija, prerada i proizvodnja gline;
- Pogon II proizvodnja grube keramike (krovni pokrivač-crep i blokovska roba);
- Pogon III proizvodnja fine keramike (keramičke zidne i podne pločice, kompoziti, dekorisane pločice, bordure i listele);
- Pogon IV održavanje pogonske spremnosti proizvodnih jedinica, izrada rezervnih delova, unutrašnji transport;
- Uprava u kojoj su centralizovani pravni i opšti poslovi, komercijalni poslovi, finansijsko računovodstveni poslovi i poslovi kvaliteta.

Društvo raspolaže najvećim površinskim kopom za eksploataciju gline u Evropi. Zalihe ovih sirovina omogućavaju Društvu da održi leadersku poziciju u srpskoj industriji građevinskog materijala, kao i da parira konkurentima u inostranstvu.

Pregled ostvarenog fizičkog obima proizvodnje:

Red . broj	Naziv artikla	JM	2017. godina	2016. godina
1.	Crep	kom	27.316.772	13.269.251
2.	Žljebnjak	kom	1.277.547	636.431
3.	Specijalni komadi	kom	187.124	64.022
4.	Zidne pločice	m ²	1.307.846,94	317.031,86
5.	Sinter podne pločice	m ²	731.348,01	191.645,36

	Ukupno pločice (4+5)	m ²	2.039.194,95	508.677,22
6.	SKKP	kom	-	-
7.	Inserto	kom	38.835	19.440
8.	Listele	kom	243.287	121.590

U 2017. godini Društvo se orijentisalo na proizvodnju svojih strateških artikala crepa i keramičkih pločica i pratećeg asortimana specijalnih komada crepa, žljebnjaka i bordura.

Proizvedeno je ukupno u 2017. godini 28.781.443 komada proizvoda grube keramike, od toga 27.316.772 komada crepa, 1.277.547 komada žljebnjaka i 187.124 komada specijala. Što se tiče proizvoda fine keramike u 2017. godini je proizvedeno ukupno 2.039.194,95 m² pločica od kojih su 1.307.846,94 m² zidne, a 731.348,01 m² podne.

Za razliku od prethodne, u 2017.oj godini je započeta proizvodnja TM brenda koji se plasira kako na domaćem, tako i na inostranom tržištu.

4. TRŽIŠTE

Glavni konkurenti Društva na tržištu grube keramike su Potisje Kanjiža a.d. Kanjiža, AD Polet IGK Novi Bečej i IGM Mladost d.o.o. Leskovac Leskovac, dok su na tržištu fine keramike konkurenti Keramika Kanjiža d.o.o. Kanjiža, Polet-keramika d.o.o. Novi Bečej i Zorka-keramika d.o.o. Šabac.

U Srbiji se crep, koji je strateški artikal Društva, danas najviše proizvodi u Kanjiži, Novom Bečeju, Kikindi i Leskovcu. Društvo je najveća crepana, po instaliranim kapacitetima u Srbiji. Od evropskih crepana izdvajaju se Tondach Group iz Austrije, koja ima udeo u društvu Potisje Kanjiža a.d., i Nexe Grupa iz Hrvatske, koja poseduje deo društva Polet-keramika d.o.o. iz Novog Bečaja.

Po obimu proizvodnje proizvoda grube keramike Društvo se nalazi na drugom mestu u Srbiji, odmah posle društva Potisje Kanjiža a.d., dok je na trećem mestu Polet IGK iz Novog Bečaja.

Pregled ostvarenog fizičkog obima prodaje:

Red . broj	Naziv artikla	JM	2017. godina	2016. godina
1.	Crep	kom	29.950.446	12.890.729
2.	Žljebnjak	kom	1.253.630	545.595
3.	Specijalni kom. crepa	kom	187.905	70.085
4.	Blok ispune fert	kom	-	-
5.	Šuplji blok	kom	-	-
6.	Vinski blok	kom	1.448	828
7.	Zidne pločice	m ²	1.127.501,93	316.750,22
8.	Sinter podne pločice	m ²	599.315,17	192.386,12
	Ukupno pločice (7+8)	m ²	1.726.817,10	508.906,42
9.	GSTZ	kom	-	-
10.	SKKP	kom	1.440	2.880
11.	Inserto	kom	38.675	19.449
12.	Listele	kom	219.562	120.892

U 2017. godini u odnosu na prethodnu je zabeležen rast fizičkog obima prodaje svih proizvoda grube keramike i fizičkog obima prodaje pločica kako zidnih tako i podnih. Prodaja Inserta i Listela takođe raste.

Od ukupnog iznosa ostvarenih prihoda od prodaje proizvoda i robe, najveći deo je ostvaren na domaćem tržištu ili 64,94%. Shodno tome, možemo zaključiti da oscilacije na tržištu građevinskog materijala od pečene gline u zemlji mnogo više utiču na poslovanje Društva nego promene na inostranim tržištima.

U 2017. godini Društvo je prodavalo proizvode i robu na tržištu Srbije kao i na 13 inostranih tržišta.

Pregled fakturisane realizacije po regijama:

- iznos u hilj.din.-

Naziv regije	Fakturisana realizacija - ukupno		Fakturisana realizacija – Gruba keramika i dr.		Fakturisana realizacija – Fina keramika	
	Iznos	% učešća	Iznos	% učešća	Iznos	% učešća
Uža Srbija	305.222	16,89	243.787	23,12	61.434	8,16
Vojvodina	789.395	43,69	134.387	12,74	655.008	87,05
Bosna i Hercegovina	147.203	8,15	123.874	11,75	23.329	3,10
Crna gora	13.551	0,75	11.041	1,05	2.510	0,33
Makedonija	17.202	0,95	17.192	1,63	10	0,00
Kosovo	78.845	4,36	72.191	6,85	6.654	0,88
Bugarska	50.569	2,80	50.569	4,80	0	0,00
Rumunija	352.388	19,50	348.912	33,09	3.476	0,46
Hrvatska	37.247	2,06	37.238	3,53	10	0,00
Slovenija	1.712	0,09	1.712	0,16	0	0,00
Mađarska	1.529	0,08	1.526	0,14	3	0,00
Ukraina	1.033	0,06	1.033	0,10	0	0,00
Slovačka	2.385	0,13	2.385	0,23	0	0,00
Poljska	2.413	0,13	2.413	0,23	0	0,00
Izrael	5.565	0,31	5.565	0,53	0	0,00
Francuska	664	0,04	664	0,06	0	0,00
Svega:	1.806.921	100,00	1.054.488	100,00	752.433	100,00

Evidentno je da se od ukupne vrednosti fakturisane realizacije najveći iznos odnosi na regiju Vojvodina ili 43,69%, zatim slede regije Rumunija sa 19,50%, Uža Srbija sa 16,89%, Bosna i Hercegovina sa 8,15% itd.

Proizvodi Grube keramike (crep, specijalni komadi crepa, žljebnjak i dr.) najviše su se prodavali na teritoriji Rumunije (33,09%), Uže Srbije (23,12%) i Vojvodine (12,74%), Bosna i Hercegovina (11,75%).

Prodaja proizvoda Fine keramike (glazirane keramičke zidne i podne pločice, listele, inserto) najviše je realizovana na teritoriji regije Vojvodina (87,05%), regije Uža Srbija (8,16%) i regije Bosna i Hercegovina (3,10%).

5. BILANS USPEHA

P o z i c i j a	2017. godina	2016. godina
1.	2.	3.
A. POSLOVNI PRIHODI	1.809.110	619.253
Prihodi od prodaje robe na domaćem	4.034	1.022
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	1.802.256	617.222
- prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu-ostala povezana lica	57.776	16.794
- prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	1.111.139	385.378
- prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	633.341	215.050
Drugi poslovni prihodi	2.820	1.009
B. POSLOVNI RASHODI	1.714.367	696.049
Nabavna vrednost prodate robe	33	30
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	-	-
Povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda	110.300	12.318

Smanjenje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda	-	-
Troškovi materijala	440.134	148.555
Troškovi goriva i energije	575.892	223.698
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	414.255	153.827
Troškovi proizvodnih usluga	174.678	85.652
Troškovi amortizacije	119.904	55.544
Troškovi dugoročnog rezervisanja	7.996	10.756
Nematerijalni troškovi	91.775	30.305
C. POSLOVNI DOBITAK	94.743	-
D. POSLOVNI GUBITAK	-	76.796
E. FINANSIJSKI PRIHODI	155.614	639
F. FINANSIJSKI RASHODI	105.280	293.901
G. DOBITAK IZ FINANSIRANJA	50.334	0
H. GUBITAK IZ FINANSIRANJA	-	293.262
I. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE	-	3.606
J. OSTALI PRIHODI	5.344	1.206
K. OSTALI RASHODI	120.327	331

L. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA	30.094	-
L. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA	-	372.789
Odloženi poreski rashodi perioda	-	154.697
Odloženi poreski prihodi perioda	7.934	-
LJ. NETO DOBITAK	38.028	-
LJ. NETO GUBITAK	-	527.486

U toku 2017. godine Društvo je realizovalo poslovni dobitak od 94.743 mio rsd (tzv. EBIT), a kao krajnji rezultat za razliku od 2016. godine dobitak od 38.028 mio rsd.

6. RIZICI

Rizik je izloženost neizvesnosti budućeg ishoda. Biti izložen neizvesnosti znači da postoje materijalne posledice. Pod rizikom se obično podrazumeva opasnost od gubitka.

Upravljanje rizicima predstavlja proces merenja i procenjivanja rizika na osnovu čega se razvija strategija za otklanjanje ili smanjenje rizika.

Neki od najznačajnijih rizika sa kojima su suočene mnoge organizacije pa i Društvo su pored tržišnih rizika, kreditni rizici i poslovni/operativni rizici.

Tržišni rizik odnosi se na rizik od promene kursa stranih valuta i cenovni rizik. Na promene u tržišnim cenama negativan efekat mogu imati promene deviznih kurseva i kamatnih stopa, što može imati negativan efekat po prihode Društva.

Društvo se na tržištu susreće sa intenzivnom konkurencijom i samim tim izloženo je riziku od promene cena.

Cilj upravljanja tržišnim rizikom je kontrola izloženosti tržišnom riziku u okviru prihvatljivih parametara u cilju ostvarenja optimalnog prinosa.

Kreditni rizici su rizici kao rezultat neizvesnosti da će poslovni partneri biti u mogućnosti da izvrše svoje obaveze.

Kreditnim rizikom se u Društvu upravlja preduzimanjem odgovarajućih aktivnosti i mera praćenja poslovanja poslovnih partnera, praćenjem njihovog finansijskog položaja kao i upravljanjem potraživanjima. U slučaju neispunjenja obaveza prema Društvu obustavlja

se dalja isporuka proizvoda poslovnom partneru dužniku i preduzimaju sve rapoložive mere za naplatu dospelih potraživanja.

Poslovni/operativni rizici su rizici gubitka koji nastaje usled neadekvatnosti odnosno manjkavosti poslovnih procesa, ljudskog resursa, sistema podrške ili spoljnih uticaja.

Poslovni rizici predstavljaju onu grupu rizika koju firme samovoljno preuzimaju na sebe kako bi ostvarile profit. U ovu grupu rizika spadaju finansijski rizik, tehnološki rizik, rizik uspešnog plasiranja proizvoda i mnogi drugi rizici.

Preuzimanje poslovnih rizika spada u osnovu poslovanja svake firme.

Finansijski rizici su u suštini rizici koji se odnose na novac. Finansijski rizici se najčešće odnose na moguće gubitke na finansijskim tržištima zbog na primer promene kamatnih stopa ili valutnih kurseva.

Finansijski rizik likvidnosti predstavlja rizik da Društvo neće biti u mogućnosti da izmiruje svoje finansijske obaveze po njihovom dospeću. Upravljanje rizikom likvidnosti ima za cilj da se obezbedi takvo upravljanje imovinom i obavezama koje obezbeđuje neophodnu adekvatnu likvidnost.

Društvo je u 2017. godini imalo dve velike investicije čiji će se efekti videti u narednim godinama. Jedna se tiče Fine keramike za koju su kupljena dva digitalna štampača (53,3mio rsd) kojima je ponovo plasiran TM brend. Takođe, i investicija u Grubu keramiku od 180mio rsd od čega je realizovano u 2017. godini 142mio rsd tj. celokupna linija proizvodnje kako bi se plasirala dva nova veća modela crepa i zadovoljile potrebe potrošača. Napomenuli bismo da investicija u Grubu keramiku nije završena.

Prema Planu otplate koji je definisan u Planu reorganizacije kompanija je isplatila Poveriocima 64,5mio rsd. To sve podrazumeva velike odlive koji su doveli do smanjenja likvidnosti Društva u odnosu na prethodnu godinu.

7. ZNAČAJNIJI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POSLOVNE GODINE

Događaji koji se očekuju nakon krajnjeg datuma bilansa 31.12.2017.godine su ishod pregovora sa potencijalnim strateškim partnerom, koji su započeti tokom 2017. godine. Potencijalni strateški partner je zainteresovan za otkup potraživanja od banaka (Poverilaca I klase), čime bi postao većinski vlasnik kompanije. U toku je detaljna analiza svih aspekata poslovanja. Smatra se da je ovaj scenario gotovo jedino moguć, jer kompanija TM nije u mogućnosti da redovno otplaćuje visoke anuitete prema Poveriocima I i III klase, a time se javlja mogućnost ponovnog ulaska u stečaj.

8. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

Društvo nije imalo u izveštajnom periodu 01.01.2017-31.12.2017. značajnija izdvajanja sredstava za istraživanje i razvoj.

9. ULAGANJA U CILJU ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Društvo je u 2017. Godini dobilo ISO akreditaciju (9001:2015 i 14001:2015), te je na taj način omogućen bolji kvalitet tehnoloških procesa i ekoloških performansi.

Društvo vrši ulaganja u mere i projekte u cilju povećanja energetske efikasnosti i smanjenja potrošnje energije po jedinici proizvoda.

U Kikindi,

28.02.2018.

Zakonski zastupnik